

RIKTLINJER FÖR SERVERINGSTILLSTÅND M M

Permanent serveringstillstånd till allmänheten

Tillstånd som avser servering året runt eller årligen under viss tidsperiod gäller tillsvidare. Enligt alkohollagen skall tre kriterier prövas och vara uppfyllda för serveringstillstånd:

1. Sökandens lämplighet
2. Serveringsställets tjänlighet
3. Alkoholpolitisk prövning

1. Lämplighetsprövning

Sökandes lämplighet (8 kap. 12 § alkohollagen)

Sökande skall ha branschvana och kunskaper om alkohollagstiftningen, för vilken i regel krävs genomgången svensk restaurangskola och/eller ett par års erfarenhet av alkoholservice på restaurang i Sverige. I lämplighetsprövningen ingår också att sökandens ekonomiska förutsättningar, hans ekonomiska skötsamhet och allmänna laglydnad granskas. Sökanden skall i första hand själv visa att han uppfyller kraven på lämplighet. Enligt alkohollagen (SFS 2010:1 622) skall den sökande avlägga ett kunskapsprov för att visa sina kunskaper om alkohollagen

Tillståndsmyndigheten (socialnämnden) kompletterar sedan dessa uppgifter med att inhämta remissyttranden från andra myndigheter. Dessa myndigheter utgörs av polisen, räddningstjänsten, miljö och hälsoskyddsnämnden och skattemyndigheten.

2. Serveringsställets tjänlighet

Restauranglokalens och kökets lämplighet (8 kap. 15 § alkohollagen)

För att kunna erhålla tillstånd för alkoholservice till allmänheten krävs att lokalen har ett eget kök i anslutning till serveringslokalen. Köket skall vara utrustat så att lagad eller på annat sätt tillredd mat i tillräcklig omfattning kan tillhandahållas. För ett permanent serveringstillstånd till allmänheten krävs att ett flertal olika för, huvud och efterrätter kan erbjudas. Vanliga lägenhetsspisar och mikrovågsugnar är exempelvis inte tillräckliga. Lagad mat i ett varierat utbud skall erbjudas. Det är miljöförvaltningen som godkänner livsmedelslokaler och som anger vilket kapacitet köket har med avseende på utrustning och utrymmen. Serveringsstället skall också ha ett tillfredsställande antal sittplatser för matgäster. En tumregel är att minst hälften av det antal personer lokalen är godkänd för skall kunna erbjudas sittplatser. En drinkbar skall vara en mindre del av serveringsstället och vara inrättad i nära anslutning till matsal.

Lokalens lämplighet ur brandsäkerhetssynpunkt (8 kap 16 § alkohollagen). Lokaler som används för servering till allmänheten eller för servering till slutet sällskap av den som har ett stadigvarande serveringstillstånd skall vara godkända ur brandsäkerhetssynpunkt.

Utän hinder av vad som ovan sagts får tillstånd enligt alkohollagen meddelas för servering av vin och starköl i foajé till teater eller konsertlokal. Servering får dock endast ske under pauser i föreställningen (gäller även för tillfälliga tillstånd).

3. Alkoholpolitisk prövning (alkoholpolitiska olägenheter)

Vid prövning av serveringstillstånd skall, förutom punkt 1 och 2 ovan, prövas om verksamheten kan orsaka alkoholpolitiska olägenheter. I regeringens proposition 1994/95:89 anföres följande:

Kommunen bör i alkoholpolitiska program ange vilka kriterier kommunen avser att tillämpa vid bedömningen av om en servering kan orsaka alkoholpolitiska olägenheter vilket skall vara till ledning för personer som söker serveringstillstånd. Ett avslag på en ansökan om tillstånd måste dock i första hand motiveras utifrån de kriterier för serveringstillstånd som gäller enligt lagen, d v s antingen med hänsyn till sökanden eller serveringsstället eller med hänsyn till att alkoholpolitiska olägenheter kan befaras uppstå genom den tilltänkta serveringen. Skälen för bedömningen måste preciseras i beslutet. Ibland ingår svåra avväganden vid tillståndsprövningen där olika intressen ställs mot varandra. Alkohollagstiftningen har dock tillkommit för att begränsa alkoholens skadeverkningar och är i första hand en skyddslagstiftning. I de fall alkoholpolitiska hänsyn ställs mot företagsekonomiska eller näringspolitiska bör de alkoholpolitiska hänsynen ha företräde.

Med alkoholpolitiska olägenheter menas att en etablering av ett serveringsställe med serveringsrättigheter, eller utökad rätt, riskerar att medföra samhälleliga problem. Dessa kan vara av social, alkoholpolitisk eller ordningsmässig art. Vid tillståndsprövningen förutsätts att bedömningen utgår från dels inskickade ansökningshandlingar, dels uppgifter inhämtade från besök på det aktuella serveringsstället, dels genom yttranden från remissinstanserna (polismyndigheten och räddningstjänsten är de enda obligatoriska remissinstanserna enligt lagen). Det förutsätts att även miljö- och hälsoskydds nämnden regelmässigt skall höras. Skattemyndighet hörs vid behov.

Kriterier för bedömning av alkoholpolitiska olägenheter

Alkoholpolitisk prövning (8 kap. 17 § alkohollagen)

I alkohollagen sägs att om serveringen befaras medföra alkoholpolitiska olägenheter får serveringstillstånd vägras även om kraven på personlig lämplighet och allsidig matlagning är uppfyllda. Kommunen har i sitt alkoholpolitiska program som antagits av kommunfullmäktige beslutat att som alkoholpolitiska olägenheter i Falkenbergs kommun klassa följande:

- ❑ De fall där polismyndigheten avstyrker ansökan med hänvisning till risk för ordningsproblem på serveringsstället eller dess närmaste omgivning
- ❑ De fall där miljö- och hälsoskydds nämnden avstyrker ansökan med hänvisning till att närboende utsätts eller riskerar att utsättas för bullerstörningar eller annan olägenhet från serveringsstället
- ❑ De fall där kommunen äger kännedom om missförhållanden på serveringsstället, t ex upprepad servering till minderåriga, allvarliga olägenheter i fråga om ordning
- ❑ De fall då serveringsstället ligger i speciellt känsliga områden där en etablering medför risk för alkoholpolitiska olägenheter
- ❑ Serveringstillstånd meddelas ej till spel- eller sexklubbar
- ❑ Serveringstillstånd till uteservering kan meddelas endast till dem där servering finns direkt i anslutning till restaurangen.
- ❑ Serveringstillstånd meddelas ej vid de tillfällen då arrangemang i huvudsak riktar sig till en ungdomlig publik med åldersgräns satt till under 18 år.

Tillfälliga serveringstillstånd till allmänheten

Under denna rubrik avses servering vid festivaler och liknande. Följande krav skall vara uppfyllda för beviljande av serveringstillstånd:

- ❑ Sökanden skall vara lämplig för uppgiften.
- ❑ Alkoholservering skall vara naturlig del i ett större sammanhang. Stor återhållsamhet bör gälla vid arrangemang som riktar sig till unga vuxna där målgruppen finns i åldersgruppen 18 till 25år.
- ❑ Sökanden skall ha beviljats markupplåtelse
- ❑ Miljö- och hälsoskyddsnämndens krav på livsmedelshantering skall vara uppfyllda
- ❑ Lagad mat skall kunna tillhandahållas
- ❑ Serveringen skall bedrivas i en avgränsad serveringsyta med tillfredsställande antal sittplatser och med acceptabla avgränsningar
- ❑ Betyggande tillsyn över serveringen måste garanteras

Serveringstillstånd till slutna sällskap

Tillstånd för servering till slutet sällskap kan meddelas som gäller året runt eller för viss tidsperiod (permanent tillstånd). Tillstånd kan också ges för enstaka tidsperiod eller enstaka tillfälle. Följande krav bör vara uppfyllda:

- ❑ Sökanden skall vara lämplig för uppgiften. (Vid permanent servering till slutet sällskap kan dock kravet sättas lägre än vid servering till allmänheten. Vid servering till slutet sällskap vid enstaka tillfälle eller enstaka tidsperiod kan lämplighetskravet ytterligare sänkas.)
- ❑ Vid permanent servering till slutet sällskap skall miljö- och hälsoskyddsnämndens krav på livsmedelshantering vara uppfyllda
- ❑ Ett slutet sällskap är en begränsad krets av personer som har någon form av gemensamt intresse utöver ifrågavarande tillställning med alkoholservering
- ❑ Lagad mat skall kunna tillhandahållas
- ❑ Förening skall på anfordran överlämna verksamhetsberättelse eller på annat sätt bevisa sin existens

Serveringstider

Lagen anger en normaltid för servering av alkoholdrycker. Folkölservering får påbörjas tidigast kl. 07.00 (prop. 1994/95:89 bil 5) och servering av andra alkoholdrycker tidigast kl. 11.00.

Alkoholservering skall avslutas senast kl. 01.00. Tillståndsmyndigheten kan besluta om andra serveringstider. Serveringsställe skall vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång. I Falkenbergs kommun praktiseras differentierade öppettider.

Följande tider skall gälla i Falkenbergs kommun i fråga om serveringens avslutande:

- ❑ Senaste serveringstid för en matrestaurang följer lagstiftarens normaltid kl. 01:00.
- ❑ För en pub/club verksamhet med entrévärd, och där merparten av personalen är utbildad i metoden om ansvarsfull alkoholservering, är serveringstiden utökad till kl. 02:00.
- ❑ För en servering med danstillstånd, där det samtidigt finns krav om förordnade ordningsvakter och där merparten av personalen är utbildad i metoden om ansvarsfull alkoholservering, är senaste serveringstid kl. 03:00.

Tillsyn

Folkhälsomyndigheten (FoHm) utövar den centrala tillsynen över efterlevnaden av alkohollagen och har rätt att meddela allmänna råd till vägledning för lagens tillämpning. Länsstyrelsen utövar tillsyn inom länet och skall biträda kommunerna med råd i deras verksamhet.

Den omedelbara tillsynen av restaurangerna utövas av kommunen och polismyndigheten. Tillsynsansvaret omfattar också servering av och detaljhandel med folköl.

Inom socialförvaltningen kommer särskild personal avdelas för tillsynsuppgifterna liksom för tillståndshandläggningen. Härigenom möjliggörs en fortlöpande kontroll av att restaurangernas alkoholservering sker i enlighet med gällande tillstånd, och att de inte bryter mot gällande lag i övrigt.

Ansvarsfull alkoholservering, AAS

Kommunen skall erbjuda personer verksamma inom serveringsbranschen utbildning i metoden ansvarsfull alkoholservering och skall använda utbildningen som ett villkor för att bevilja ett serveringstillstånd med sen serveringstid.

Avgifter

Kommunen har rätt att ta ut ansöknings- och tillsynsavgifter enligt alkohollagen. Taxa fastställs av kommunfullmäktige. Avgifterna får inte överstiga kommunens självkostnader.
